

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

II МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
«СТРАТЕГІЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В
УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ»

20-21 ЖОВТНЯ 2022 Р.
М.ЧЕРНІВЦІ

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
НАПН України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Київський університет імені Бориса Грінченка
Рівненський державний гуманітарний університет
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада Світового Конгресу
Українців (Канада)
Гданська Вища школа гуманістична (Польща)
Сучавський університет імені Штефана Чел Марє (Румунія)
Арієльський університет (Ізраїль)

СТРАТЕГІЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

*Збірник матеріалів
II Міжнародної науково-практичної
конференції*

20-21 жовтня 2022 р.

Чернівці – 2022

УДК 378.011.3-051(477+4-6ЄС)

С 833

Друкується за ухвалою Вченої ради Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича
(протокол № 11 від 31 жовтня 2022 року)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Філіпчук Георгій Георгійович, доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член (академік) Національної академії педагогічних наук України;

Федірчик Тетяна Дмитрівна, доктор педагогічних наук, професор;

Романюк Світлана Захарівна, доктор педагогічних наук, професор;

Янкович Олександра Іванівна, доктор педагогічних наук, доцент;

Шестобуз Ольга Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент;

Dr. Kierzkowska Iryna, prof. Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa
im. Wojciecha Korfatego (Польща);

Colomeischi Aurora-Adina, Phd, associate professor, Stefan cel Mare
University (Румунія).

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Бахмат Наталія Валеріївна, доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та методик початкової освіти Кам'янець-Подільського
національного університету імені Івана Огієнка

Суржук Тетяна Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач
кафедри теорії і методик початкової освіти Рівненського державного
гуманітарного університету

С 833

**Стратегії модернізації педагогічної освіти в Україні та країнах
Європейського Союзу : Матеріали II Міжнародної науково-практичної
конференції, м. Чернівці, 20-21 жовтня 2022 року / за наук. ред.
д. пед. наук С.З. Романюк. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім.
Ю. Федьковича, 2022. 157 с.**

ISBN 978-966-423-737-3

До збірника увійшли наукові доповіді та виступи учасників Міжнародної
науково-практичної конференції «Стратегії модернізації педагогічної освіти в
Україні та країнах Європейського Союзу», в яких проаналізовано досягнення і
сучасний стан педагогічної освіти в Україні та країнах Європейського Союзу,
виокремлено актуальні проблеми її розвитку й обґрунтовано стратегії
модернізації в контексті євроінтеграційних процесів задля посилення ролі
освітньої галузі в підготовці висококваліфікованих конкурентоспроможних
фахівців для розбудови Української держави та зростання її міжнародного
авторитету в європейській спільноті.

Збірник адресовано науковцям, педагогам, студентам, аспірантам,
докторантам, широкому загалу читачів, усім, хто цікавиться проблемами
розвитку вищої освіти.

УДК 378.011.3-051(477+4-6ЄС)

Відповідальність за зміст матеріалів та літературні джерела несуть автори.

ISBN 978-966-423-737-3

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2022

ЗМІСТ

Аніщенко Олена	8
Ціннісно-мотиваційний аспект гендерної культури андрагога	
Бигар Віталія, Бигар Ганна	11
Проблема психічного здоров'я учнів молодшого шкільного віку в умовах воєнного стану	
Білоус Олена	15
Педагогічна рефлексія в системі професійно-особистісного становлення вчителя	
Величко Ольга	19
Виховання особистості учня засобами музейної педагогіки	
Гапон Леся	22
Модернізація змісту методики навчання української мови в умовах упровадження Нової української школи	
Гулько Олена	24
Компонентно-структурний склад моделі розвитку лідерських якостей здобувачів вищої освіти у процесі здійснення студентського самоврядування	
Davidovitch Nitza	28
Online teaching and learning in uncertain times: challenges and ways of coping with the new reality in higher education spheres of study – where do students study?	
Донченко Наталія, Паламар Світлана	38
Розвиток предметно-методичної компетентності у вчителів початкових класів	

Зайченко Іван	43
До питання про педагогічну концептосферу Софії Русової	
Каптур Галина	47
Мовленнєва обізнаність як складник професійно-комунікативної компетентності майбутнього вчителя початкових класів	
Катеринюк Христина, Гордійчук Оксана	51
Значення психолого-педагогічного супроводу учнів інклюзивних класів у вітчизняній та зарубіжній літературі	
Киселиця Оксана, Богданюк Антоніна	56
Сучасні підходи до професійно-особистісного розвитку педагога	
Kierzkowska Iryna	60
Kształcenie pedagogów w zakresie kształtowania postaw obywatelskich uczniów.	
Костащук Оксана	66
Формування соціокультурної компетентності майбутніх учителів на етапі професійної підготовки	
Лещенко Оксана, Паламар Світлана	69
Формування інклюзивної компетентності вчителя початкової школи	
Лук'яник Людмила	73
Впровадження технологій критичного мислення в НУШ на уроках літературного читання	
Лук'янова Лариса	76
Домінанти розвитку педагогічної освіти в Україні і зарубіжжі	

Максимюк Альона	81
Професійна підготовка майбутніх хореографів в країнах Балтії	
Мафгин Лариса	86
Роль курсу «Етнопедагогіка України» у фаховій підготовці майбутніх учителів початкової школи	
Мойсеєнко Раїса	93
Особливості професійної підготовки вчителів початкових класів в Австрії	
Нікула Наталя	96
Формування соціокультурних цінностей майбутніх педагогів у освітньому просторі університету	
Палійчук Оксана, Шоліна Тетяна	99
Сертифікація як інструмент моніторингу та удосконалення якості освіти	
Петришина Ольга	103
Формування цифрової компетентності педагогів-словесників у процесі професійної підготовки	
Пірен Марія	106
Освітньо-технологічне осмислення стратегії подолання викликів у територіальних громадах сьогодення на демократичних засадах	
Постригач Надія	113
Трансформація змісту педагогічної освіти в країнах Південної Європи	
Предик Аліна	116
Методика організації формувального оцінювання молодших школярів в умовах дистанційного навчання	

Романюк Світлана	121
Концептуальні засади розвитку вищої педагогічної освіти в країнах Європейського Союзу і України	
Руснак Іван, Василик Марина	127
Педагогічні основи іншомовної освіти майбутніх фахівців у європейському освітньому просторі	
Сіранчук Наталія	134
Реалізація компетентнісного підходу в освіті країн Європейського Союзу та України	
Сливка Лариса	138
Педагогічний нагляд за здоров'язбережувальним вихованням учнів загальноосвітніх шкіл у польському освітньому просторі	
Суржук Тетяна, Костолович Тетяна	141
Підготовка майбутніх учителів до формування в учнів початкових класів уміння вчитися	
Тимчук Людмила, Пенішкевич Олександра	145
Формування морально-правових основ світогляду молоді в процесі навчання задля самостійної демократичної України	
Філіпчук Наталія, Грищенко Юлія	153
Формування національних цінностей у змісті сучасної освіти: вітчизняний і Європейський досвід	
Філіпчук Георгій	158
Європейськість в освітній стратегії України	
Цуркан Таїсія, Клим Марина	166
Сутність та структура професійно значимих цінностей педагога	

Чорнойван Ганна	172
Професійний розвиток науково-педагогічних працівників у контексті розширення кадрової автономії університетів	
Шевчук Кристина, Тирон Оксана	175
Зворотній зв'язок із студентами в процесі організації дистанційного навчання	
Шестобуз Ольга	178
Мультимедійні технології на уроках образотворчого мистецтва в початкових класах	
Шульга Альона	182
Використання інструментів зворотного зв'язку зі студентами під час дистанційного навчання	
Шумілова Ірина	186
Педагогічна складова формування загальнокультурної компетентності майбутніх учителів початкової школи	
Ярошенко Ольга	192
Оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників як складник внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	

Олена Білоус
асистент,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича,
Україна
o.bilous@chnu.edu.ua

Olena Bilous
Assistant
Yurii Fedkovych Chernivtsi National University
Ukraine
o.bilous@chnu.edu.ua

ПЕДАГОГІЧНА РЕФЛЕКСІЯ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ ВЧИТЕЛЯ

PEDAGOGICAL REFLECTION IN THE SYSTEM PROFESSIONAL AND PERSONAL DEVELOPMENT OF THE TEACHER

Ключові слова: рефлексія, педагогічна рефлексія, професійно-особистісне становлення вчителя.

Зміна освітніх парадигм та інтенсивно зростаючі вимоги, що постають сьогодні перед освітою з боку суспільства перед вчителем та результатами його професійної діяльності, потребують серйозного переосмислення сутності, цілей та завдань освіти підростаючого покоління, удосконалення форм і методів організації освітнього процесу. Це в свою чергу вимагає від вчителя відповідальності, творчості та високого рівня майстерності [3]. Одним з важливих елементів майстерності педагога є рефлексія, як актуальна проблема професійно-особистісного становлення вчителя, оскільки формування педагогічної рефлексії є інструментом самопізнання та уміння вчителем обирати ціннісні основи власної поведінки, аналізувати свою діяльність і приймати нетрадиційні вирішення педагогічних завдань [1].

О.М. Городиська розглядає педагогічну рефлексію як процес і результат аналізу суб'єктом стану власного розвитку, внутрішніх психічних актів [2, с.29].

Професійне становлення вчителя відбувається поряд з його особистісним розвитком. Саме особистісний розвиток стимулює вчителя до професійного зростання через глибоке розуміння та аналіз досвіду педагогічної діяльності. Вдаючись до рефлексії вчитель аналізує свою діяльність, робить висновки та будує плани щодо наступних дій [1].

Розмірковуючи про фактори ефективного впровадження рефлексії в професійне життя вчителя, виникають такі запитання: як вчитель розуміє процес рефлексії; чому береться за цей процес; на якому рівні здійснюється рефлексія?

Знання та впровадження в професійну діяльність етапів педагогічної рефлексії, підводять вчителя до успіху в педагогічній діяльності, адже зміст кожного наступного етапу визначається результатом попереднього [4].

Голландський педагог Ф. Кортхаген пропонує п'ять етапів педагогічної рефлексії.

Першим етапом виступає дія, яка відбуватися елементарно (просто), або комплексно.

Другим етапом виступає погляд назад на вчинену дію. На цьому етапі рефлексія відбувається після закінчення дії, а іноді і в процесі дії починається аналіз.

Під час третього етапу відбувається усвідомлення суттєвих аспектів, особлива увага приділяється встановленню взаємозв'язків між діями, а також відбувається виявлення причин та наслідків відносин усередині дії.

Четвертий етап – створення альтернативних методів впливу. На цьому етапі відбувається пошук та вибір нових способів досягнення поставленої мети.

П'ятим етапом виступає апробація нової дії шляхом нової спроби досягнення цілей, що здійснюється в новій ситуації та новими засобами. Цей етап розпочинає новий цикл професійної рефлексії, коли після завершення дії ми звертаємо погляд назад, виділяємо суттєві моменти дії, продумуємо альтернативні дії, апробуємо дію, яка видається найбільш ефективною в даній ситуації і цикл знову починається спочатку [4, с.196].

Розвиток педагогічної рефлексії вчителя в системі професійно-особистісного становлення вимагає: структурування її змісту; цілеспрямованого розвитку інтелектуальних здібностей, що лежать в основі рефлексивної психіки; діагностики рівня педагогічної рефлексії та динаміки її розвитку і саморозвитку [1].

Важливими також в процесі професійного становлення вчителя виступають рівні педагогічної рефлексії: репродуктивний, аналітичний, творчий та філософсько-конструктивний.

Репродуктивний рівень педагогічної рефлексії свідчить про здатність вчителя в доступній формі показати свої дії. В центрі педагогічної взаємодії виступає вчитель. Цей рівень рефлексії є проявом ставлення до професійної діяльності як засобу.

Аналітичний рівень педагогічної рефлексії свідчить про вміння педагогом аналізувати свою діяльність відповідно освоєного алгоритму.

Творчий рівень педагогічної рефлексії проявляється у готовності педагога переосмислювати професійно-особистісні цінності у вимірі духовних і соціокультурних цінностей.

Філософсько-конструктивний рівень педагогічної рефлексії передбачає вміння педагогом визначати соціальний та загальнолюдський зміст своєї діяльності [4, с.199].

Отже, педагогічна рефлексія – не просто знання чи розуміння педагогом самого себе, а й з'ясування того, наскільки інші знають і як розуміють його особливості. Ознаками розвинутої педагогічної рефлексії в системі професійно-особистісного становлення вчителя виступають: свідомість особливостей своєї особистості; усвідомлення цінностей своєї педагогічної діяльності; позитивне прийняття минулого та орієнтація у теперішньому та майбутньому; успішне планування власної діяльності.

Література

1. Saric, Marjeta; Steh, Barbara. Critical Reflection in the Professional Development of Teachers: Challenges and Possibilities. Center for Educational Policy Studies Journal; Ljubljana Vol. 7,

(2017):

67-85.

URL:

<https://www.proquest.com/docview/1952389078>

2. Городиська О.М. Формування педагогічної рефлексії вчителя. Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Філологія. Педагогіка. 2015. №6. С.28-33.

3. Зязюн І. А., Крамущенко Л. В, Кривонос І. Ф. Педагогічна майстерність: Підручник. 2-ге вид. допов. і переробл. Київ. Вища школа. 2004. 422 с.

4. Федорова А. І. Особливості педагогічної рефлексії педагога. Педагог. майстерність викл. вищ. шк.: роботи слухачів курсів підвищ. кваліфікації виклад. складу. Одеса. 2017. № 5. С. 191-203.